

Аљес` Бадак

Крај света

поезија о чудесним
животним путовањима и потрагама

Превела са белоруског Дајана Лазаревић

Удружење поетских стваралаца
2020.

*Један детаљ, једна тачка мала -
Промени и музику и песму.
На жутом дрвету листић зелени -
За њега живиш, све у свему.*

Киша и звезде

*У сусрет упознавања српског читаоца са
белоруским писцем Аљесом Бадаком*

Нећу да оптерећујем српског читаоца својим размишљањима о поезији, од које је настала прва књига Аљеса Бадака на српском језику (а сигуран сам да ће бити и других – и прича за тинејџере „Усамљени осмак жели да се упознате“, и збирку прича требало би превести на српски језик). Читаоцу је, ипак, важно да проникне у новооткривену поезију. Поделићу са вама неке утиске из мог дугогодишњег познанства са одличним белоруским уметником речи Аљесом Бадаком.

У Аљесовој поезији јавља се мноштво симбола. Сакралност његових песама, поема, чак и сакралност његових прича о савременом животу – уопште није препричавање митолошких погледа на свет око њега. Симболи и слике за откривање или чак означавање, које уводи у своја дела Аљес Бадак, сакрални су већ сами по себи. Стрела, камен или камење, киша, земља, вода... Они живе у свести Песника са великим словом, а како живе, присутни су у нашем свакодневном животу и сачињавају сам живот. Само што ретко обраћамо пажњу на

њих, само што их не примећујемо свакодневно. И скоро да не причамо о њиховом присуству око нас. Осим када то покушавамо делимично да урадимо пред крај живота. Када смо већ закупљени темом одласка у вечност, гледамо кроз прозор усамљено дрво и помислимо, како су најважнији сунчев зрак и трава повијена од лаког дувања ветра, насупрот многих догађаја и појава, за које сматрамо да нам уздижу живот.

У стваралаштву Аљеса Бадака често се спаја, чини се, на први поглед, неспојиво. Киша и звезде, сунце, радост и туга му се чине невероватно близу. Што се тиче сумњи, брига, они су, уопштено, покретачи, срце његове поезије, која привлачи читаоца к себи. Отворено исказана брига, сумње изнете на папиру, постају највиша манифестација искренности. Због тога је његова поезија, попут његове прозе, бескрајно дирљива, искрена, блиска читаоцима разних узраста, различитих погледа.

Аљес Бадак, који је рођен у малом селу у близини Барановича (тачније, у Љаховичком округу), у Брестској области, прошао је разне институције грађанског образовања. Служио је у војсци. Као део совјетске војне јединице служио је у

Монголији. Дипломирао је на Филолошком факултету. Радио је у дечјем часопису. Био је главни уредник водећих белоруских књижевних и уметничких часописа - *Њоман* (белор. *Нёман*) и *Пламен* (белор. *Польмя*). Данас је на челу издавачке куће *Уметничка књижевност* (белор. *Мастацкая літаратура*). Награђен је медаљом Франциска Скарине. Да ли је ово цео животни пут Аљеса Бадака?.. Наравно да није. Иза спољних контура налази се жива уметничка биографија. И што је најважније, оно што се крије иза ових неколико чињеница – догађаји немира, брига, тескоба, замишљеност над осмишљавањем живота целог друштва, целе државе, целе земље, чак и у ретроспективном формату, са порукама у различитим временима. Па чак и са писмима у будућност. То је попут стрела, које је испалио вешт ловац. Где ће пасти стреле, нико не може да предвиди. А Аљес Бадак не преузима на себе такву одговорност, не бави се уметничким футуризмом. Ипак, својим делима он образује читаоца који промишља, читаоца који жели да живи смислено и ведро, истински. Тиме је писац Аљес Бадак близак белоруским и светским „књижевним звездама“, као што су Владимир Короткевич, Иван Мележ, Константин Паустовски, Јуриј Казаков,

Керим Курбанепесов, Тиркиш Цумагелдијев, Чингиз Ајтматов, Абдижамил Нурпеисов... А истовремено остаје Аљес Бадак, песник, критичар, публициста, чија дела препоручујем на читање свима, који траже праву литературу.

Киша у стваралаштву Аљеса Бадака не засењује звездано небо, већ напротив, постаје чврста стаза од водених мостова до Млечног пута. И даље...

Аљес` Карљукевич
књижевник, књижевни критичар
актуелни Министар информисања Републике
Белорусије

Крај света

1

На станици под називом „Куда хоћеш“

Нашао сам се на крају лета.

- Куда? - касирка је погледала љубазно.

Ја не бих тамо, где невоља чека...

И махнуо сам руком:

- На крај света!

- Пожурите, или ће воз ваш

Отићи, да, за један минут.

Купио сам карту,

Још не верујући чуду.

Рекао сам „хвала“

И под валцером - потрчао,

Који се са звучника чуо.

2

А воз је журио на запад и на исток.

А воз је журио на југ и на север.

Сам себи јесам и нисам веровао.

У вагону сам ја. А ко још? Нико.

Само ваздух иза прозора је сив познато.

„Ја сам овде сам?“ - рекао сам наглас.
Или сам кондуктерку питао о томе.
Одговорила је:
На крају земаљског света
Ко је икад бирао тај пут изненадни?!
Па, можда... ви - песници досадни.

3

У купеу је струјало небеско светло.
А кондуктерка рече, осетивши се кривом:
- Купала ми је једном овде песме читао...
- Ох, Боже мој! Када, ако то није тајна?
- Четрдесет прве... Да, почетком марта...

Овде је био Рембо, када је његов Шарлевиљ,
Сањајући о слободи духовној, отишао.
Петрарка је био, када је тражио разлог
И мржње наше, и љубави у трену.
А шта је нашао - долину заборављену.

Слушао сам кондуктерку и гледао.
Лице јој се свакога тренутка мењало.
Старица у њој и девојка се скривено
Сусретали, као некад у речној води -
Небеска тама са светлом заједно.

4

Кашичицом сам мешао хладан чај.
И јесам и нисам слушао кондуктерку.
- А зашто сте ви сада свој главни град
Одлучили да мењате за далеки мрак,
Тамо, где се и не жури чак?

- Све ми је досадило.
Можда, погледаћу,
Колико могу, на овај свет из даљине,
На све његове жалости и бриге
Са стране или са краја...
Могао бих ја све обухватити...
Можда бих могао то и схватити...
Ипак - тешко је...

5

- Ох, Боже, у оваквом разговору
Скоро смо аутобуску станицу пропустили, -
Кондуктерка је уздахнула, -
ми се растужили...

И ево ме на стазици у пољу -
Цео су ми простор Отаџбине вратили!

„А како ми је ово обећани крај,
Крај света?!“ - викао сам поред вагона.
Само се птичји цвркут подигао изнад перона
И кроз њега сам чуо:

„Ово је твој крај!“
Или, можда, „рај“, - викали су из вагона.

Љубави и туге, о родни крају!
Ја бих се без њега
У свету изгубио.
Вратио сам се – као да сам се поново родио,
Сетио, како ту дуго нисам био,
И већ сам на остало заборавио.

*****Коњ бежи**

Коњ бежи и спотиче се,
А Отаџбина не оставља се.
Ти си наиван, ти си чудак,
Мислио сам, закључак лак.
Ипак - бацити, заборавити,
За туђе заменити
Реке и њиве ове,
Нека се срећним не зовем,
Ако даш мир и слободу,
Нећеш се вратити свом роду.
Али прођу године тад,
Већ одавно ниси млад.
Коњ бежи и спотиче се,
А Отаџбина не оставља се,
Не оставља се никако.
Зовите ме наивним, чудаком...

Глас

У сећање на Владимира Муљавина

Глад

На сцени естрадној

Наглас.

Ишли смо на њу и села, и град.

Ишле су Белорусија, Украјина, Русија,

Као да се на сцени појављивао месија.

Звучало је, као проповед, свету разјареном:

„А у пољу је врба искривљена...“

И, слушајући глас, тако су искрено веровали

Једином вером

Европа и Америка.

Време пролази и наш век није дуг.

Пусти на естради да буде увек голотиња,

Излазе девојке скоро сасвим наге, -

И тога ћемо се сећати једном с` носталгијом.

Али голо је још све и без тога гласа,

Као без различка жбунџић поред пута.

И није реткост већ код куће – него реликвија:

Глас Мулавинског са тањира и лик његов
сија.

И диск се заглавио, чудно заиграни,

Понавља сто пута: „Ох, ти ме рани... ти ме
рани...“

Туга опалог лишћа

Лишће опало у парку сагорева –
Дим се подиже, топи у простору.
Дословно на небо душа одлеће,
Пуна нејасне жалости и туге у зору.

Ветар ватру догорелу раздувљује –
Дим се саставља и пут ограђује.
И чујем, док у њега тихо газим:
Палог лишћа
Душа у мене
Улази.

Лутаћу по парку као бескућник,
Са музиком ветра и ватром се стопити.
А на души - неразумљив, бескрајни,
Горак укус сећања и лишћа се топи...

*****Немој да стојиш на ветру**

Немој да стојиш на ветру на путу.
Зар не видиш каквог је он соја?!
Кров је јуче цео растурио,
И још много тога ће, у плану пробоја.

И кроз тебе ће продрети скроз
Силом страшном и немилосрдном.
Тек ћеш упознати бол и злобу,
Кад се у ранама нађеш пред ударом.

И још ћеш помислити, да са њим
Свој последњи трен живиш на свету.
Он ће ти и душу раздувати као дим,
И вејањем ти дух послати на планету.

Маска

Ти си глумица. Волиш да глумиш.
Раниш смехом, сузама кидаш.
Покушавам да те препознам,
Али маску са лица не скидаш.

Маска маестрално може да рида,
Може осећање без напора створити.
И одједном ја морам да признам,
Не теби она – ти ћеш њој служити.

Маска влада... Душа је по страни.
Али када, пред прагом вечним,
Скинеш маску, видећеш испод ње
Само празнину, пред срцем убогим.

Светлост

Одједном је светла мање од душе, -
Одједном она осећа тамо,
Да зло већ увелико расте,
Кроз моје срце прораста злом.

Сада је и у души простор зла.
Она је опустела – мене напустила.
Бежи, ако се невоље бојиш,
Одавно се она у мени населила.

„Дај светлости!“ - вриштим... Тишина.
„Дај светлости!“ - а улице су неме.
Дај светлости или чак - ватре,
Да ми разреши све моје проблеме.

Гост

Живе на небу од детињства
На викендици ветрова -
Моја сестра муња
И гром, брат мој тужни.

Тамо је хладноћа и празнина,
И у свим крајевима тишина.
И тамно звездане свеће
Тамо сијају по ноћи.

Ујутро се будим
У хладноћи
И опет
Желим да се вратим
Из гостију брже кући.

*****У детињству ме је привлачила трава**

У детињству ме је привлачила трава
На ливади, која некад беше мочваром,
Одатле сам пратио, како пливају облаци.
Окретала се глава полако,
И ја сам пливао у свет далеки с травом.

Трава ме је учила да говорим,
Не да би ме чули људи, већ небеса,
И у тајне свога многогласног света
Да би могла она снажно да сине,
Да верују сви у чудесне висине.

Још су небеса сматрана крајем света,
Још ми је много тога недостајало,
Још ми је животом много обећано,
Али ја сам већ тада искусио рај -
И за то сам имао сасвим довољно.

Отац

„Сутра ће доћи студент“ -
Напољу
Отац опет мајци каже.
Пође, каменчиће све покупи
У башти са бразде.

Истина је, доћи ћу. Проћи ћу бос
Са њим до краја баште,
Са врста берући весело у корпу
Зрелог плода мирисе маште.

Крзене чизме отежавају корак,
Па, и на то навикнеш, када треба.
А под мојим ногама песак мек
Као да ходам преко неба.

*

Стазе небеске... Ходи по њима
Мој отац већ много лета.
Онима, који су са њим на небу,
Меко се спушта у корак пета.

Деда

- Добро је, када је све у реду, -
Каже мени стари деда,
Својим лицем он је сличан
Лицу овог тужног света.

Деду нећеш разумети,
Да ли му је добро или није.
Шта је он све претрпео
На земљи овој раније,

Шта је све то он видео
У вековима, свакодневно,
Да би у очима имао
Сенку онога прохујалог.

И да га ништа на свету
Изненадити не би могло,
Чини се, и кише и ветра,
И свега раније већ је било;

Да би, када се гора грби
Или је на црвено слово одмор,
„Добро је, када је све у реду“ -
Само један он има одговор.

Село Заважање

По причи Валерија Казакова

Зима четрдесет и друге.
Путеви снегом завејани.
И месец са неба, као гладан,
На село гледа подивљали.

Тамо је мама у очевим чизмама,
Остављајући играчке и буквар,
Једва врти жрвањ, а кроз левак
Просипа судбу календар.

- Ја сам син! Молим, пустите ме! -
Вриштим тим страшним годинама. -
Нећу порушити нити времена,
Само ћу мами хлеба да дам!..

*****На овом свету није први век**

На овом свету није први век
Једном те истом стазом
Јер долази сваки човек
Са душом, од Бога послатом.

Душа служи слози и добру,
Заштићује од зла,
Да свет не би дошао до краја,
До краја постојања свога.

А крај је свуда све ближи -
И по води и по суши.
Зато Бог све чешће
Шаље
И враћа нас
Души.

Снови

Снови - то је нешто средње
између стварности и маште,
између правде и измислице,
између оног што јесте и што било није.

Снови - то је нешто средње
између света земаљског и небеског,
где ми не личимо на себе,
где ми нисмо,
већ само наше душе,
које све виде, све чују, све разумеју,
сличне су некоме невидљивом и свемогућем...

Инспирација

Писати - то је као пливање на облаку,
Осетивши неземаљску привлачност.
Бити сведок тамо, а не узрок
Нових строфа и воље за сличност.

Писати - то је погледати равнодушно,
Не видети, како над празном страницом
Пчела кружи, а потом непажљиво
У пролећну башту улеће кроз прозор.

Писати - па се дивити, као никад раније:
Како је у песму доспела пчела
И ритам њен нарушила мимо воље?
Али ипак јој је лепоту донела.

Растанак са вечношћу

У детињству сам живео са осећањем тебе,
И чинило ми се време безбрижно сигурним.
На дворишту трава, на крову врабац, -
Све се на земљи чинило вечним.

И када сам постајао сведок сузама,
И жалости слушао у разговору кућном,
Ништа ја то нисам схватао озбиљно,
Као да се ради о растанку привременом.

Па, како би ми срце разумети могло,
Заљубљено већ у свет наш промењиви,
Да је тада, поред осталог, ово био
Растанак са тобом, тајанствена вечности.

Растанак, када се разара топли дом,
Када димом замирише јутро магловито,
Стопа у песку када се спере кишом...
Свака година, дан, трен - растанак је то.

Давно сам већ престао да правдам тебе,
И никако не могу да ти кажем збогом.
Ко си и постојиш ли - ја сада не знам
И остајем заувек у незнању том.

Стаза

Та градска стаза иза зграда,
По којој се пут не скрати много,
Међу нама се једном показала,
Као критична тачка под куполом.

Ишли смо њоме - пубертетлије,
Који не знадоше цену узрасту свом,
И гледали су нас јесењи цветови -
Као странце из пролећа непознатог.

Странци, иако смо ту заједно,
Ходали смо, зближивши чудни трен,
Када реч чак и потпуно празна
За двоје значи оно магично - све,

Када се погледом на усне додирну -
Као да осете бездно неба под собом,
И на стази тој се неће растати,
Већ ће корак за кораком ићи по њој.

Жани

Да ли те ујутро пратим до врата,
Или увече поново сусрећем,
Мислим: Боже, што си милија,
Све више ми, драга, недостајеш.

Бојим се, једном ћу руку пружити,
А на твоје месту, - празнина ноћна, -
Тако снажно волим тебе једину,
И тако снажно никад ми те доста.

Са усана твојих злаћано вино,
Затворивши очи до дна испијам.
И даље си са мном, а већ одавно
Да се вратиш опет те чекам.

И у том чекању са тобом тебе
Лепо ми је, светло, и то, драга, траје.
Са мном буди у радости и болу.
И нека ми заувек тебе недостаје.

*****Пођимо, пођимо Млечним путем**

Пођимо, пођимо Млечним путем
Тамо су спокој и тишина.
Полетеће за нама птице
Наша најбоља родбина.

Полетеће за нама дрвеће,
Сестре и браћа наша.
Запливаће за нама реке,
Рушећи мостове салаша.

Тамо нема кајања и страха,
Ни обмане, нити лажи.
Пођимо, пођимо Млечним путем
Пођимо, драга, кажи.

- Шта је то? Боже мили! -
Чујеш викање за собом.
Пођимо, пођимо.
Урадили смо,
Све што смо могли са тобом.

*****Шта смо ти и ја знали о срећи**

Жани

Шта смо ти и ја знали о срећи
Међу ватром и бучном празнином?
Млади соко, бог неспутане страсти,
Дан и ноћ за нас чуван спокојно..

Шта смо ти и ја знали о речима
Међу светлом и хмељним заборавом?!
Од блиставих звезда до јутра сова
Крилима смо покривали наш дом.

Шта смо ти и ја знали о сузама
Међу маном и мудрошћу топлом?
Млади соко пловио је над судбом,
Губећи из својега крила перо.

Флаута

Постало је отровно вино,
Постао бескрајним растанак.
Птица је разбила прозор
И тад се пролио сумрак.

И осуле су се у соби
Звуци чаробне флауте.
Тешко је помешати с неком
Другом мелодије те.

И од ње у тишини
Настаде толико светла!
То су засијале ватре
Стазе од раја до пакла.

Ђаво ми је дао руку:
- Идемо од трена до трена,
Пођимо, док те још чека
Тако слатка туђа жена.

Само ми је анђео шапнуо:
- Ти се њега добро чувај!
Лако је махнуо крилима -
И ту је ватрама био крај.

*****Очи моје - ноћи твоје**

Очи моје - ноћи твоје,
Не виде ништа више већ.
Само - да ти бол не да сна,
Само - како тихо плачеш.

Колико ћеш ћутати? Пожали,
Једном ми бар реци нешто.
Свеједно те нећу оставити,
Само не дај да ме ослепи то.

Возови

То село, као два воза
Који стоје на станици заборављеној,
На граници тишине и ништавила,
Не очекујући више никог.

Ту године пролећу као трен,
И не памте дуго путници -
Као да у сећању чучи вирус! -
Куда ко путује од њих.

Тамо прошлост тешко спознаш,
Јер травом су шине преплетене,
Вагонима иструлио кров -
Као знак главе наше непромишљене.

Повремено видиш над њима дим -
Као да се времену противе гени -
Чини се да ће пасти зидови,
Да би возови даље полетели.

Бака

Болује цео месец.
Од чекања се уморила -
Ни милости, ни смрти
Од Бога није добила.

Боли све и мучи,
А ноћу вечно дугом
Сви свеци на небу
Плачу заједно с њом.
Замишљеним очима
Гледа -
Као кроз дим,
А свет је њој,
Као слика -
Непроменљив сасвим.

Сенка

поема

1

Моја сенка се сусрела са сенком звезде,
Која је падала са небеса.
За тренутак са њом сам се слио
И са брда
Сурвао.
То је судба.

Само су један једини тренутак
Летели заједно,
И
Са таквом брзином -
Две сенке.
Две судбе.
Две сестре.

Кратак је трен био ово,
Али успео сам да осетим
Себе као честицу Света
Своју сенку.
И на небо
Узлетео сам.

2

Сазвежђе ветар расејао,
И као сенка се у даљини чула,
Како је тихо Голуб гукао,
Како је Дева у жалу плакала.

- Одакле, - питао је он, - ова жалост?
Одакле позната усамљеност?

И одговорила је Даљина сенки:
- Од самоће.
Самоће,

Која спаја уморни Свет -
Људе, сазвежђа и планете
И рађа из века у век
И самоубице и песнике...

- Доста! - моја сенка је полетела
Још брже
Изнад година.
И чула је, како Лав
Тешким звечи ланцима.

Како Птица Рајска потом
У кавез удара невидљиво...
И проноси се

Уморан за њом,
Безопасан лавеж Псећи.

Брже, брже!
И нестао је Свет
Да би се кроз трен јавио опет...

Кућни дух

Накашље се под пећи Кућни дух,
Изађе у кухињу усред ноћи,
Замота избледели тепих,
И жели га однети испод пећи.

Мисли, сигурно, неће нико
Ту њега видети,
Пажљиво
У мој ће се попети капут
И украсти то што има - грош.

Видим да је усамљен сада
До јутра га нећу узнемирити тако.
Још грубљи је постао овај свет.
Како може, преживљава свако.

На паши

Тешко је сенци твојој пастиру.
Жмуре плаве очи и тужно
У небо гледа и чека, да
Облаке
Сунце у џеп угура.

Понекад подиже главу теле
И на реку погледа.
Вуче се бич даље у траву,
И страху власти не да.

Роде

На реци Шчари седе роде,
Две слободне, мудре птице.
Чини ми се, да јасно чујем
Њихове мисли,
 као крила замахе.

Неми неспокој рода
У покрету је и, сигурно, на срцу:
Од сунца -

угаљ у трави иза реке,
Од којег би да се угреју!

*****Реци, где живи чаробњак**

Кћерки Наташи

Реци, где живи чаробњак,
Где расту, као цветови, јабуке.
Од чуда сам одавно одвикао
А сад бих му опет пружио руке.

Дај ми руку, заједно ћемо
Ићи близу, далеко - како кажеш.
Покажи, где спавају твоји сни
И русалкину кућу да ми покажеш.

Нека не верују, нека се смеју.
Ти се, кћери, ведрога лица
Не хвали чаробним пером,
Које ти дарује Жар-птица.

Трава

Зашишти змија,
 крикне сова -
У шумској тишини
 процвета трава.
...Процветала трава
 небројива,
Латица бела,
 латица црна.
Ко је нашао њу,
 остао је ту,
У тишини,
 у болу.
Тако и ти, душо,
 растужила си се,
У шумско тишини
 изгубила си се.
Да ли је година прошла,
 или кратак дан?
Све је мање снаге
 и пустих нада.
А погледаш - окол
 небројиви
Цветови бели,
 цветови црни...

Дивљака

Усамљена птица на камен села
И горком заплакала сузом.
И камен се од суза уздигне у башти
За ноћ сав зарасте травом.

Ветрови у њој одмарају ноћу
И гасе се очајне падалице.
Жбунаста дивљака једном ће у њој
Израсти из криве, оштре клице.

Никада се неће она
Расцветати,
Моју башту улепшати собом.
...Шишти њоме досадни ветар
И камен шишти са њом.

***** Стазама којима нико није ходио**

Стазама, којима нико није ходио,
Враћају се они, које сам заборавио.

Срећем их на своје кућном прагу.
- Извините, - кажем им, у одсутном погледу.

- Па, шта је то! - познаници пролазе крај мене
И, као и ја, скрећу срамежљиве погледе.

Као и ја, пријатељи уздишу ми:
- Штета!
И ћутке нестају, и то заувек - сада.

Не душмани само, и деца им, на штету
Куну ме до смрти и планирају освету.

Светло

Души недостаје светла.
И у тами ја њу осећам,
Како оштром клицом зла
Као да срце пробијам.

Сада у души имају простор:
Опустела је душа - тешки је тег...
Ако се треба бојати, онда
Бојте се светла, од нас вишег.

- Светла! - вичем у тишини.
- Светла! - гушим се у мраку.
Светла дајте, макар од огња,
Који решава бригу сваку.

Ми се журно опет враћамо Богу

Ми се журно опет враћамо Богу,
Као што се мајци са пута враћа син,
Који у џеповима нема ничега више,
Који у души има само бол једини.

Ми се успешно опет враћамо Богу,
Не скидајући капе у храмовима светим,
И са веселом вером, да ће овај пут бар
Бити дужи од живота.
За трен макар.

Игра

Игра, игра - од памтивека,
И не у новац, већ у сузе,
Игра политичара, радника,
И злочинаца и просјака,
У туђу и у судбу своју,
У нечији смех и крв нечију.

И у овој тамновитој игри

Међусобно све је повезано
Невидљивим концем златним.
Невидљиви конач повуци,
Промени законе те игре -
Покидаће се, а са њим,
Чини се, нестаће све у ватри -
Све добре и лоше ствари.

*****Не стој на ветру на путу**

Не стој на ветру на путу.
Зар не видиш да је то ветар?!
Јуче је скинуо кров са куће
А и данас прави дар-мар.

Тај ветар проћи ће кроз тебе,
Ударни, немилосрдни, страшни.
Осетићеш, као да је у теби
Сто рана, с кореном у једној рани.

А још ћеш помислити тада,
Да последњи трен живиш у лету,
Јер ветар ти душу, баш као дим
Разара и веје по свету.

*****Клела је**

Клела је.
Клела се.
И викала,
Као да је да скрати хтела
Његово тужно ћутање.
У пећи је ватра пуцкетала.
На столу се вечера хладила.
Устао је.
- Куда ћеш?
- На слободу.

О тишину лупише врата
Уз тежак шкрипај оде
Све низ воду.

Снег хитар

Снег хитар.
Забелели
И њиме оглушено јутро.
Ваше мисли су вас болеле

Успоменама,
Као ране?

Исти град.
Исти мали трг.
Ја се опет враћам овде.
Бели снег на беломе свету.
Под његовом тежином
Сагињем се.

*****Ми никада нећемо постати блиски**

Ми никада нећемо постати блиски,
И, на жалост, то знамо и сами.
И завршиће се много раније,
Него што се чини,
Међу нама све.

Сусрећемо се сасвим ретко,
А још више растајемо се са тобом.
Наша срећа је наранџасти дим,
Тихи пут међу самоћом и болом.

И ходајући у време јутарње
Путем неиздрживо дугим,
Као у црквици белу икону,
Ја те тако пажљиво љубим.

Увече

Прозор ћу украсити мразом.
Вече ћу тихо подмитити.
Оно ће, изгубивши разум,
Недељу дана ћутљиву земљу
У загрљају лако окруживати.
Са неба ће кренути вејавице.
Тешко ће оне дисати
На ланцима пред вратима.
Изађеш ли у хладно предворје,
У тамнило ћеш погледати.
Потом ће се твоје срце
Срцем загрејати.

После олује

До сумрака је беснела олуја
Синоћ.
Далије су простуделе, прошиштале.
И, као термометри,
од јутра пчеле
Својим стомачићима
њих су згрејале.

*****Зелени облаци дрвећа**

Зелени облаци дрвећа
Смрзли се уморно над нама.
У њима живи птичја песма,
Бескућни ветар спи ноћима.

Они знају све о нама.
И познају прошле векове,
Како корењем сваки пут
Пију сокове горке земне.

Овде су и бука, и смрт, и грех,
Што их држи у данима тешким -
Зелени облаци дрвећа,
Да ли су чедни и млади?

О, да! Тако су, чини се,
Корење извукавши из земље,
Спокојно, тихо полетели
У небеске, миле висине!

Поезија

Силази поезија са вечних висина,
И сунцем речи обасјава.
Силази поезија тихо са душе,
И гаси се душа треперава.

Наравно, на њој се не завршава свет,
И неће опустети висине.
И рећи ће разуман:
- Такво је време.
А мудар:
- Никад нестати неће.

Разуман ће додати:
- У свакој епохи
Људи ће своје идоле имати.
А мудар ће закључити:
- Заувек травом
Трава ће на свету израстати.

Њихов разговор поткрепиће интернет
И те-ве емисије у згоди.
У расправи о проблему светске поезије
Све се на питање о новцу своди.

Мој свет и душу нећеш упознати
У часу сјајнога наступа, -
Ни бол, који тишти сада мање
Јер поезија га собом чупа.

Биографија песника

Аљес` (Александар Николајевич) Бадак рођен је 28. фебруара 1966. године у селу Турки у Љаховичком округу Брестске области. Служио је у Совјетској армији. Завршио је Филолошки факултет Белоруског државног универзитета В. И. Лењина (1990). Радио је у Пропагандном бироу Удружења књижевника Белорусије, у редакцијама часописа *Бязозка (Брезица)*, и *Маладосць (Младост)*, од 2009. до 2014. године био је главни уредник часописа *Нёман (Њоман)*, а од 2014. до 2015. године био је главни уредник часописа *Польмя (Пламен)*. Сада је

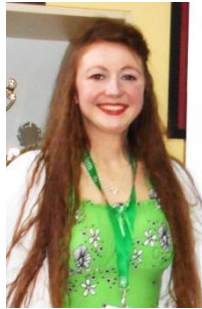
директор издавачке куће *Мастацкая літаратура* (*Уметничка књижевност*).

Аутор је збирки поезије *Будзень* (*Будни дан*, 1989), *За ценом самотнага сонца* (*Иза сенке усамљеног сунца*, 1995), *Маланкавы посах* (*Штап муње*, 2004), *Развітанне з вечнасцю* (*Растанак са вечношћу*, 2019). Аутор је и збирке прозе *Адзінокі васьмікласнік хоча пазнаёміцца* (*Усамљени осмак жели да се упознате*, 2014) и, такође, бројних зборника поезије и прозе за децу. У 2014. години изашао је том изабраних превода поезије и прозе на руски језик *Побег на край дождя* (*Бекство у кишини крај*).

Књиге прозе А. Бадака су излазиле у Тацикистану и Азербејџану, а његова дела су превођена на кинески, италијански, мађарски, српски, украјински, туркменски, казашки, јерменски и друге језике.

Лауреат је прве награде Републичког књижевног конкурса *Золотой купидон* (*Златни Купидон*, 2009) и Међународне награде *Звёзды Содружества* (*Звезде Пријатељства*, 2014).

Биографија преводиоца

Дајана Лазаревић је рођена 12.03.1993. године у Шапцу. Завршила је основне (2016) и мастер студије (2017) на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Члан је Књижевног Клуба Црњански од фебруара 2016. године, члан Друштва Живих Песника од јуна 2017. године и члан Удружења књижевника Белорусије од марта 2019. године.

Преводи са белоруског, руског и енглеског језика на српски.

У 2017. години објавила је, уз помоћ Амбасаде Белорусије у Београду, збирку поезије „Венац“ белоруског класика Максима Богдановича, коју је превела на српски језик. Са белоруског је још превела и објавила: „Шушкало и његови пријатељи“ Аљеса

Карљукевича (2018), „Песничке игре“ Виктора Кажура (2018), „Вишње цветају“ Сергеја Пањизника (2019), „Мелодије ноћи“ Валерија Тургаја (2019), „Уочи Божића“ Марије Богданович (2019). Каталог „Српска књижевност у Првом светском рату“, у издању Народне библиотеке Србије, превела је са српског на белоруски језик (2018), „Мајски цвет“ Бранка Шкорића на руски језик (2019).

Антологије: „У сусрет духу – антологија белоруске хришћанске поезије“, чији је састављач проф. др Иван А. Чарота, а превела ју је са белоруског Дајана Лазаревић (2019).

Носилац је похвалнице имена Франциска Скарине, коју је доделио Министар информација Републике Белорусије А. Карљукевич, за досадашњи допринос на учвршћивању књижевних веза између Белорусије и Србије, 2018. У децембру 2018. године добитница је награде имена Чингиза Ајтматова у Минску.

Садржај:

Киша и звезде	3
Крај света.....	7
***Коњ бежи	10
Глас	11
Туга опалог лишћа	12
***Немој да стојиш на ветру	13
Маска	14
Светлост.....	15
Гост.....	16
***У детињству ме је привлачила трава	17
Отац	18
Деда	19
Село Заважање	20
***На овом свету није први век	21
Снови	22
Инспирација.....	23
Растанак са вечношћу.....	24
Стаза	25
Жани	26
***Пођимо, пођимо Млечним путем	27
***Шта смо ти и ја знали о срећи	28

Флаута.....	29
***Очи моје – ноћи твоје.....	30
Возови	30
Бака.....	31
Сенка.....	32
Кућни дух.....	34
На паши	35
Роде	35
***Реци, где живи чаробњак	36
Трава.....	37
Дивљака	38
*** Стазама којима нико није ходио	39
Светло	40
Ми се журно опет враћамо Богу	41
Игра.....	41
***Не стој на ветру на путу	42
***Клела је.....	43
Снег хитар.....	43
***Ми никада нећемо постати блиски.....	44
Увече.....	45
После олује.....	45
***Зелени облаци дрвећа	46

Поезија	47
Биографија песника.....	49
Биографија преводиоца	51

Аљес Бадак
Крај света

Наслов оригинала
Алесь Бадак
Крај свету

Издавач
Удружење поетских стваралаца

За издавача
Анђелко Заблаћански

Изабрала и са белоруског превела
Дајана Лазаревић

Дизајн корица:
Ауторска фотографија Аљеса Бадака

Штампа:
Pharmalab
Београд

Тираж 200

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.161.3-1

БАДАК, Алесъ Мікалаевіч, 1966-

Крај света : поезија о чудесним животним
путовањима и потрагама
/ Алес` Бадак ; превела са белоруског Дајана
Лазаревић. - [Глушци]
: Удружење поетских стваралаца, 2019 (Београд :
Pharmalab). - 56 стр.
: ауторова слика ; 21 cm

Превод дела: Крај свету / Алесъ Бадак. - Тираж
200. - Стр. 3-6: Киша и
звезде
/ Алес` Карљукевич. - Биографија песника: стр.
49-50. - Биографија
преводиоца:
стр. 51-52.

ISBN 978-86-81516-05-8

COBISS.SR-ID 281871372